ANUAR LITURGIC ŞI TIPICONAL 2020

Publicat cu binecuvântarea
Preafericitului Părinte
DANIEL
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Editura Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă
Bucureşti – 2019

2020 – Anul omagial al pastoraţiei părinţilor şi copiilor şi Anul comemorativ al filantropilor ortodocşi români

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a proclamat anul 2020 drept *Anul omagial al pastoraţiei părinţilor şi copiilor* şi *Anul comemorativ al filantropilor ortodocşi români* pe tot cuprinsul Patriarhiei Române.

Cele două teme, omagială şi comemorativă, evidenţiază două coordonate cu o importanţă majoră în viaţa şi activitatea bisericească.

Declararea anului 2020 ca „*Anul omagial al pastoraţiei părinţilor şi copiilor*" urmăreşte promovarea reperelor biblice şi patristice privitoare la pastoraţia părinţilor şi copiilor şi la modelul creştin de familie, precum şi sublinierea rolului pedagogiei creştine în societatea contemporană, accentuând că, în contextul multiplelor provocări de ordin pastoral, Biserica are responsabilitatea de a identifica şi de a aplica soluţiile care pot ajuta familia creştină în general.

Familia creştină a ocupat întotdeauna un loc central în învăţătura creştină, reprezentând cadrul intim cel mai de preţ pentru cultivarea iubirii conjugale, părinteşti, filiale şi frăţeşti. Ea este binecuvântare şi icoană a iubirii lui Dumnezeu pentru umanitate, un spaţiu sacru al lucrării harului Preasfintei Treimi orientat spre viaţă şi iubire eternă. În familie, relaţia părinţi-copii se înţelege mai ales din perspectiva relaţiei omului cu Dumnezeu. Copiii nu se nasc doar pentru o viaţă terestră, ci se nasc şi ca să poată deveni, prin Botez, fii ai lui Dumnezeu după har (cf. *Ioan* 1, 12-13) şi să dobândească viaţa veşnică din Împărăţia Preasfintei Treimi.

Creşterea spirituală a copiilor şi tinerilor este esenţială. Inimile copiilor şi tinerilor sunt uneori îndurerate de singurătate, de incertitudine cu privire la viitorul lor. Tinerii sunt în căutarea unei paternităţi spirituale care să-i poată învăţa să găsească un sens existenţei. Ei sunt în căutarea oamenilor care să reprezinte o întrupare a sensului şi cu care ei să poată vorbi deschis despre ei înşişi şi despre ceea ce îi preocupă. Sunt însetaţi de autenticitate. Este zadarnic să le vorbim despre comuniune dacă nu li se poate arăta aceasta. Pe fondul unei crize tot mai accentuate a valorilor spirituale şi a lipsei de încredere, cei de lângă noi au adeseori dorinţa profundă de a intra în taina comuniunii şi de a se bucura de încrederea noastră, pentru că omul în însăşi fiinţa sa este comuniune, este iubire. Prietenia curată şi sinceră poate fi una dintre valorile cele mai importante pentru a descoperi împreună credinţa în Dumnezeu.

În societatea contemporană, familia creştină trăieşte într-o lume secularizată şi confuză din punct de vedere spiritual, fiind confruntată, adeseori, cu multiple provocări şi crize precum sărăcia, şomajul, alcoolul, infidelitatea, divorţul, nesiguranţa zilei de mâine, instabilitatea şi dezorientarea, înstrăinarea reciprocă, conflictele personale şi sociale, migraţia etc.

Astăzi, când ni se propun „modele" străine de valorile creştine, trebuie afirmate cu tărie sfinţenia căsătoriei, solidaritatea în familie şi între familii, demnitatea maternităţii, a paternităţii, a filiaţiei şi a fraternităţii, ca daruri ale iubirii lui Dumnezeu, ce trebuie cultivate.

Cunoscând provocările actuale la adresa familiei creştine, preoţii ortodocşi sunt îndemnaţi să încurajeze şi să susţină familiile care duc o viaţă creştină autentică, să sprijine material şi spiritual familiile numeroase, pe cele monoparentale sau aflate în situaţii dificile, să încurajeze enoriaşii să contribuie la sprijinirea familiilor sărace, precum şi la educaţia religios-morală a copiilor din comunitate. Naşii de Botez şi de Cununie să fie catehizaţi în sensul înţelegerii şi asumării calităţii şi responsabilităţii de părinţi spirituali. În mod evident, în pastoraţia comunităţii parohiale, exemplul familiei preotului, ca model asumat de viaţă creştină, este o lumină călăuzitoare puternică.

De asemenea, părinții, copiii și tinerii trebuie încurajați să ia parte la diversele activități misionare și culturale din parohie, dar mai ales, să participe constant la viața liturgică a Bisericii. Parohiile sunt îndemnate să organizeze evenimente duhovnicești și cateheze liturgice practice la care să participe toți membrii familiei, tineri și vârstnici deopotrivă. De asemenea, să organizeze excursii, pelerinaje și tabere pentru familii, cuprinzând activități specifice dedicate părinților (dezvoltarea competențelor parentale) și copiilor (cateheze și întâlniri educative).

Pentru a desfășura o pastorație eficientă, Biserica trebuie să aprofundeze cunoașterea provocărilor actuale la adresa copiilor și tinerilor (pe categorii de vârstă și de probleme) prin colaborarea cu instituțiile și persoanele interesate în ajutorarea acestora, analizarea factorilor care pot afecta negativ viața socială și religioasă a copiilor și a tinerilor (dependența de internet, alcoolismul, drogurile, jocurile de noroc, delicvența juvenilă, violența în școli etc) și luarea măsurilor pentru evitarea acestora.

Totodată, parohiile din Patriarhia Română sunt chemate să intensifice implementarea proiectelor educaționale și catehetice multiple, precum: *Hristos împărtășit copiilor, Alege școala!,* Școala de duminică, *Calea mântuirii, Cateheze pentru viață* etc.

Desigur, este foarte necesară și intensificarea cooperării dintre unitățile de cult și organizațiile non-guvernamentale de părinți și tineri, care funcționează cu binecuvântarea Sfântului Sinod (*Asociația Părinți pentru Ora de Religie, Asociația Studenților Creștin-Ortodocși Români, Liga Tinerilor Creștin-Ortodocși Români*) sau a Centrelor eparhiale. În același timp, este necesară conlucrarea între eparhiile din țară și din afara țării pentru facilitarea reîntregirii familiilor afectate de fenomenul migrației sau facilitarea comunicării și întrajutorării între membrii acestora.

*
* *

Propunerea de a declara anul 2020 drept „*Anul comemorativ al filantropilor ortodocși români*” are ca scop identificarea și promovarea exemplului celor care, de-a lungul timpului, au susținut spiritual

și material activitatea social-filantropică a Bisericii Ortodoxe Române, precum și evidențierea rolului filantropiei creștine ca o coordonată principală a activității culturale și sociale a Bisericii.

Sfânta Evanghelie și Tradiția Bisericii subliniază importanța legăturii dintre viața spirituală și activitatea socială a omului, dintre rugăciune și acțiune, dintre evlavie și dărnicie, dintre Liturghie și Filantropie.

Trăim astăzi într-o lume în care individualismul materialist își face simțită tot mai mult prezența și oamenii caută mai mult bogăția materială trecătoare decât bogăția spirituală a credinței și a generozității sau a dărniciei.

În acest sens, Sfântul Ioan Gură de Aur spune că a fi om și a trăi înseamnă a dărui: *„Viața n-ar mai fi cu putință să se mențină dacă ai desființa milostenia, iertarea, iubirea de oameni. Din pricina aceasta, Dumnezeu n-a lăsat milostenia numai pe seama rațiunii, ci multe părți ale ei le-a pus sub tirania legilor naturii. [...] Suntem înclinați din fire spre milostenie. Aceasta ne face să ne revoltăm când oamenilor li se face nedreptate, să ni se zbată inima când vedem că un om este ucis; și plângem când vedem pe cineva îndurerat. Pentru că Dumnezeu vrea tare mult să se facă lucrul acesta, a poruncit naturii să contribuie și ea mult la săvârșirea milosteniei. Prin aceasta, Dumnezeu ne arată că ține nespus de mult la milostenie. Gândindu-ne, așadar, la toate acestea, să ne ducem noi înșine la școala milosteniei și să ducem și pe copiii și cunoscuții noștri. Înainte de alte lucruri, omul să învețe să miluiască. Pentru că a milui înseamnă a fi om! [...] Să învățăm, dar, să fim milostivi pentru toate aceste pricini, dar, mai cu seamă, pentru că și noi avem nevoie de multă milă. Să nu socotim că trăim câtă vreme nu facem milostenie”*[1].

Îngrijirea oamenilor bolnavi și a săracilor reprezintă nu numai o datorie morală a creștinului ca manifestare a dragostei sale față de aproapele, așa cum ne învață Mântuitorul Iisus Hristos în *Pilda samarineanului milostiv*, ci și o componentă a misiunii sociale a Bisericii în înțelesul ei de comunitate. Întrucât Fiul lui Dumnezeu a venit în

[1] Sf. Ioan Gură de Aur, „Omilia a LII-a la Matei”, IV, în: *Scrieri III*, (Părinți și Scriitori Bisericești, 23), trad., introd., indici și note de Pr. Dumitru Fecioru, București, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1994, pp. 607-608.

lume pentru a tămădui „*orice boală și orice suferință în popor*" (*Matei* 4, 23), Biserica întemeiată de Hristos, „Doctorul sufletelor și al trupurilor noastre", și constituită de Duhul Sfânt la Cincizecime este și spital duhovnicesc pentru vindecarea de boli sufletești sau patimi, dar și de boli trupești, prin Taina ungerii bolnavilor (Sf. Maslu) și prin îngrijirea lor.

Păstrăm vie recunoștință tuturor celor care s-au străduit de-a lungul istoriei să contribuie la misiunea filantropică a Bisericii Ortodoxe Române și îi pomenim în rugăciune și pe cei care, în trecut, au fost ctitori de așezăminte medicale sau educaționale, de azile, orfelinate, cantine sociale, adăposturi pentru săraci. Evocăm aici numele *domnitorilor Țării Românești*: Sfinții Neagoe Basarab (1512-1521), ctitorul bolniței (cămin pentru bolnavi) de la Mănăstirea Bistrița, și Constantin Brâncoveanu (1688-1714), întemeietorul bolniței de la Mănăstirea Brâncoveni, și al soției sale, Maria Brâncoveanu, ctitora bolniței de la Hurezi (1699), al domnitorilor Grigorie al II-lea Ghica (1733-1735, 1748-1752), ctitorul spitalelor Sfântul Pantelimon și Sfântul Visarion din București (cca 1750), Alexandru Moruzi (1793-1796, 1799-1801), fondatorul spitalului Dudești din București (1796); numele *domnitorilor moldoveni*: Ștefan cel Mare și Sfânt (1457-1504), ctitorul bolnițelor de la Putna și Pătrăuți, Constantin Racoviță Cehan (1749-1753, 1756-1757), care a avut inițiativa întemeierii spitalelor Sfântul Proroc Samuil din Focșani și Precista din Roman, Grigorie al V-lea (1849-1853, 1854-1856), întemeietorul ospiciului Galata din Iași. De asemenea, *o bogată activitate filantropică au avut ierarhii Bisericii noastre*: mitropolitul moldovean Anastasie Crimca (1608-1617, 1619-1629), ctitorul bolniței de la Dragomirna (1602) și al unui spital în Suceava (1619), mitropoliții Țării Românești: Sfântul Antim Ivireanul (1708-1716), care, în *Așezământul Mănăstirii Antim*, a prevăzut sume pentru învățătura copiilor săraci, pentru îngroparea sărmanilor, miluirea săracilor și găzduirea străinilor etc., Grigorie al II-lea (1760-1787), care, alături de domnitorul Alexandru Ipsilanti (1774-1782, 1796-1797), a fost întemeietorul primului așezământ pentru orfani din Țara Românească, și Nifon Rusăilă (1850-1875), ctitorul *Seminarului Nifon* din București, mitropolitul Veniamin Costachi (1803-1808, 1812-1821, 1823-1842) al Moldovei, care și-a donat toate

bunurile, prin testament, în scopuri filantropice, mitropolitul transilvănean Andrei Şaguna (1864-1873), care s-a îngrijit de soarta elevilor lipsiţi de mijloace, înfiinţând fundaţia care-i poartă numele, mitropolitul primat (1919-1925) Miron Cristea, viitorul patriarh al României (1925-1939), care a iniţiat înfiinţarea unui Seminar pentru orfanii de război la Câmpulung-Muscel, Sfântul Ierarh Calinic, stareţ al mănăstirii Cernica (1818-1850) şi episcop al Râmnicului (1850-1868), numit de popor „vindecătorul bolnavilor şi miluitorul săracilor", ctitorul bolniţei din ostrovul Sfântul Gheorghe de la Cernica, şi episcopul Ioanichie Hasan al Romanului (1747-1769), fondatorul bolniţei de lângă biserica Precista Mare din Roman.

De asemenea, îi pomenim în rugăciunile noastre pe marii filantropi mireni: spătarul Mihail Cantacuzino (1640-1716), fondatorul spitalului Colţea (1703-1707), Bălaşa Brâncoveanu (1693-1752), ctitora azilului care-i poartă numele (1750-1752), Constantin Obedeanu (†1755), întemeietorul unui spital în Craiova (1754), Safta (Elisabeta) Brâncoveanu (1776-1857), fondatoarea Spitalului Brâncovenesc din Bucureşti (1835-1838), doctorul Constantin Caracaş (1773-1828), care a iniţiat construirea Spitalului *Filantropia* (1811-1815) şi refacerea spitalului Sfântul *Pantelimon* din Bucureşti (1816), marele ban Radu Golescu (1746-1818), ctitorul bolniţei de la Mănăstirea Ţigăneşti şi fondator al spitalului *Filantropia*, alături de fostul mare ban Grigore Brâncoveanu şi clucerul Constantin Brăiloiu, doamna Elena Cuza (1825-1909), ctitora unui aşezământ pentru fetele orfane lângă Cotroceni (1862), Ştefan Bosie, ctitorul Mănăstirii Sfântul Spiridon din Iaşi, şi Emanoil Gojdu (1802-1870), care a donat imensa sa avere „românilor de religiune ortodoxă răsăriteană din Ungaria".

Astăzi, Biserica Ortodoxă Română contribuie în mod sistematic şi substanţial la alinarea suferinţelor oamenilor, atât prin lucrarea liturgică, duhovnicească şi pastorală, cât şi prin lucrarea de asistenţă socială şi filantropică. Numeroase categorii de persoane defavorizate – bolnavi, copii proveniţi din familii sărace şi fără posibilităţi de întreţinere sau cu părinţii aflaţi la muncă în alte ţări, vârstnici singuri abandonaţi de familiile lor, victime ale traficului de persoane şi victime ale violenţei familiale, persoane cu dizabilităţi,

consumatori de droguri sau alte tipuri de dependenţe, şomeri etc. – sunt sprijinite prin intermediul diferitelor programe şi proiecte sociale desfăşurate la nivelul Patriarhiei Române, la care se adaugă asistenţa religioasă în unităţile militare, penitenciare, spitale şi aşezăminte sociale. *Diagrama aşezămintelor social-filantropice organizate sub coordonarea Bisericii Ortodoxe Române cuprinde cantine sociale, unităţi medicale, centre de zi pentru copii, centre de zi şi rezidenţiale pentru vârstnici, birouri de asistenţă socială şi centre comunitare, centre de tip familial, grădiniţe sociale şi afterschool, locuinţe protejate, centre de informare, de consiliere şi centre de resurse, instituţii de învăţământ pentru adulţi, centre de urgenţă, campusuri sau tabere, centre educaţionale etc*. Opera social-filantropică a Bisericii este inspirată din lucrarea filantropică, vindecătoare, sfinţitoare şi mântuitoare a Domnului nostru Iisus Hristos şi are, totodată, o evidentă dimensiune pastorală, exprimând *o credin*ţă lucrătoare *prin iubire darnică* şi contribuind la cultivarea comuniunii cu Dumnezeu şi cu semenii, adică la o *cultură a generozităţii*.

Veşnică să le fie pomenirea tuturor filantropilor ortodocşi români care au adus mângâiere şi preţuire celor aflaţi în suferinţă, le-au redat speranţă şi au cultivat demnitatea lor. Urmând pilda înaintaşilor, îi îndemnăm pe toţi preoţii ortodocşi de astăzi să fie predicatori ai filantropiei în comunitate şi părinţi milostivi ai celor aflaţi în nevoie. Exprimăm recunoştinţă şi preţuire faţă de toţi cei care sprijină activităţile pastorale, educaţionale şi social-filantropice ale Bisericii Ortodoxe Române şi faţă de toţi ortodocşii români milostivi. Îi îndemnăm să continue cu multă râvnă lucrarea lor, spre slava Preasfintei Treimi şi spre binele poporului român.

† Daniel

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

DATA PAŞTILOR DE LA 1961 PÂNĂ LA 2118
DUPĂ VECHEA PASCALIE, PE STIL NOU

1961 - 9 aprilie
1962 - 29 aprilie
1963 - 14 aprilie
1964 - 3 mai
1965 - 25 aprilie
1966 - 10 aprilie
1967 - 30 aprilie
1968 - 21 aprilie
1969 - 13 aprilie
1970 - 26 aprilie
1971 - 18 aprilie
1972 - 9 aprilie
1973 - 29 aprilie
1974 - 14 aprilie
1975 - 4 mai
1976 - 25 aprilie
1977 - 10 aprilie
1978 - 30 aprilie
1979 - 22 aprilie
1980 - 6 aprilie
1981 - 26 aprilie
1982 - 18 aprilie
1983 - 8 mai
1984 - 22 aprilie
1985 - 14 aprilie
1986 - 4 mai
1987 - 19 aprilie
1988 - 10 aprilie
1989 - 30 aprilie
1990 - 15 aprilie
1991 - 7 aprilie
1992 - 26 aprilie
1993 - 18 aprilie
1994 - 1 mai
1995 - 23 aprilie
1996 - 14 aprilie
1997 - 27 aprilie
1998 - 19 aprilie
1999 - 11 aprilie
2000 - 30 aprilie
2001 - 15 aprilie
2002 - 5 mai
2003 - 27 aprilie
2004 - 11 aprilie
2005 - 1 mai
2006 - 23 aprilie
2007 - 8 aprilie
2008 - 27 aprilie
2009 - 19 aprilie
2010 - 4 aprilie
2011 - 24 aprilie
2012 - 15 aprilie
2013 - 5 mai
2014 - 20 aprilie
2015 - 12 aprilie
2016 - 1 mai
2017 - 16 aprilie
2018 - 8 aprilie
2019 - 28 aprilie
2020 - 19 aprilie
2021 - 2 mai
2022 - 24 aprilie
2023 - 16 aprilie
2024 - 5 mai
2025 - 20 aprilie
2026 - 12 aprilie
2027 - 2 mai
2028 - 16 aprilie
2029 - 8 aprilie
2030 - 28 aprilie
2031 - 13 aprilie
2032 - 2 mai
2033 - 24 aprilie
2034 - 9 aprilie
2035 - 29 aprilie
2036 - 20 aprilie
2037 - 5 aprilie
2038 - 25 aprilie
2039 - 17 aprilie
2040 - 6 mai
2041 - 21 aprilie
2042 - 13 aprilie
2043 - 3 mai
2044 - 24 aprilie
2045 - 9 aprilie
2046 - 29 aprilie
2047 - 21 aprilie
2048 - 5 aprilie
2049 - 25 aprilie
2050 - 17 aprilie
2051 - 7 mai
2052 - 21 aprilie
2053 - 13 aprilie
2054 - 3 mai
2055 - 18 aprilie
2056 - 9 aprilie
2057 - 29 aprilie
2058 - 14 aprilie
2059 - 4 mai
2060 - 25 aprilie
2061 - 10 aprilie
2062 - 30 aprilie
2063 - 22 aprilie
2064 - 13 aprilie
2065 - 26 aprilie
2066 - 18 aprilie
2067 - 10 aprilie
2068 - 29 aprilie
2069 - 14 aprilie
2070 - 4 mai
2071 - 19 aprilie
2072 - 10 aprilie
2073 - 30 aprilie
2074 - 22 aprilie
2075 - 7 aprilie
2076 - 26 aprilie
2077 - 18 aprilie
2078 - 8 mai
2079 - 23 aprilie
2080 - 14 aprilie
2081 - 4 mai
2082 - 19 aprilie
2083 - 11 aprilie
2084 - 30 aprilie
2085 - 15 aprilie
2086 - 7 aprilie
2087 - 27 aprilie
2088 - 18 aprilie
2089 - 1 mai
2090 - 23 aprilie
2091 - 8 aprilie
2092 - 27 aprilie
2093 - 19 aprilie
2094 - 11 aprilie
2095 - 24 aprilie
2096 - 15 aprilie
2097 - 5 mai
2098 - 27 aprilie
2099 - 12 aprilie
2100 - 1 mai
2101 - 23 aprilie
2102 - 8 aprilie
2103 - 28 aprilie
2104 - 19 aprilie
2105 - 4 aprilie
2106 - 24 aprilie
2107 - 16 aprilie
2108 - 5 mai
2109 - 20 aprilie
2110 - 12 aprilie
2111 - 2 mai
2112 - 16 aprilie
2113 - 8 aprilie
2114 - 28 aprilie
2115 - 13 aprilie
2116 - 2 mai
2117 - 24 aprilie
2118 - 16 aprilie

N.B. Anii scrişi cu cifre mai groase sunt bisecţi.

Rânduieli Bisericeşti în anul 2020

Zile de post şi posturi de peste an

Miercurile şi vinerile de peste an, în afară de cele cu dezlegare, însemnate cu harţi

Ajunul Bobotezei (duminică, 5 ianuarie)

Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul (sâmbătă, 29 august)

Înălţarea Sfintei Cruci (luni, 14 septembrie)

Postul Sfintelor Paşti (luni, 2 martie - sâmbătă, 18 aprilie)

Postul Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel (luni, 15 iunie - duminică, 28 iunie)

Postul Adormirii Maicii Domnului (vineri, 31 iulie - vineri, 14 august)

Postul Naşterii Domnului (duminică, 15 noiembrie - joi, 24 decembrie)

Zile aliturgice şi zile cu diferite Liturghii

Zile aliturgice (în care nu se săvârşeşte nicio Sfântă Liturghie): vineri înaintea Botezului Domnului (3 ianuarie); miercuri şi vineri, în săptămâna Lăsatului sec de brânză (26 şi 28 februarie); luni şi marţi, în prima săptămână a Postului Sfintelor Paşti (2 şi 3 martie); în Sfânta şi Marea Vineri (17 aprilie).

Liturghia Sfântului Vasile cel Mare se săvârşeşte de 10 ori pe an: 1 şi 6 ianuarie; 8, 15, 22 şi 29 martie; 5, 16, şi 18 aprilie; 24 decembrie.

Liturghia Darurilor înainte-sfinţite se săvârşeşte în zilele de rând din Postul Sfintelor Paşti (luni - vineri), începând de miercuri în prima săptămână a Postului, până în Sfânta şi Marea Miercuri inclusiv, cu excepţia praznicului Bunei Vestiri (25 martie).

Liturghia Sfântului Ioan Gură de Aur se săvârşeşte în toate celelalte zile.

Zile în care nu se săvârşesc parastase

În toate duminicile de peste an; la Praznicele Împărăteşti (la Înălţarea Domnului se va săvârşi doar pomenirea specială a eroilor); în zilele de rând (luni-vineri) ale Postului Mare (se săvârşeşte doar Litia mică pentru morţi); în zilele aliturgice; în perioada de la Duminica Floriilor până la Duminica Sfântului Apostol Toma (21 - 25 aprilie); în perioada de la Crăciun până la Bobotează (25 decembrie - 6 ianuarie).

Zile şi date importante

Ziua Culturii Naţionale (miercuri, 15 ianuarie)

Ziua Unirii Principatelor Române, sărbătoare naţională (vineri, 24 ianuarie)

Ziua Deţinuţilor Politici Anticomunişti din perioada 1944-1989 în România (luni, 9 martie)

Ziua Unirii Basarabiei cu România – 1918, sărbătoare naţională (vineri, 27 martie)

Ziua Independenţei României - 1877, a Victoriei antinaziste - 1945 şi a Europei - 1950 (sâmbătă, 9 mai)

10 Mai - sărbătoare naţională (duminică, 10 mai)

Ziua naţională de cinstire a martirilor din temniţele comuniste (joi, 14 mai)

Ziua Naţională a Familiei (duminică, 17 mai)

Duminica părinţilor şi copiilor (duminică, 7 iunie)

Duminica românilor migranţi (duminică, 16 august)

Începutul anului bisericesc; Ziua rugăciunii pentru mediu (marţi, 1 septembrie)

Ziua Bibliei (vineri, 13 noiembrie)

Sărbători bisericeşti naţionale

Înălţarea Domnului – Ziua Eroilor (joi, 28 iunie)

Sf. Apostol Andrei cel Întâi chemat, Ocrotitorul României (luni, 30 noiembrie)

Zile şi sărbători legale în care nu se lucrează

Anul Nou (miercuri, 1, şi joi, 2 ianuarie)

Ziua Unirii Principatelor Române (vineri, 24 ianuarie)

Sfânta şi Marea Vineri (vineri, 17 aprilie)

Prima şi a doua zi de Paşti (duminică, 19 şi luni, 20 aprilie)

Sărbătoarea internaţională a muncii (vineri, 1 mai)

Ziua Copilului (luni, 1 iunie)
Prima și a doua zi de Rusalii (duminică, 7 și luni, 8 iunie)
Adormirea Maicii Domnului (sâmbătă, 15 august)
Sf. Apostol Andrei cel Întâi chemat, Ocrotitorul României (luni, 30 noiembrie)
Ziua Națională a României (marți, 1 decembrie)
Prima și a doua zi de Crăciun (vineri, 25 și sâmbătă, 26 decembrie)

Nu se fac nunți (în anul 2020)

În toate zilele de post și în posturile de peste an: în toate miercurile și vinerile; de luni după Lăsatul secului de carne pentru Postul Sfintelor Paști până la Duminica Sfântului Apostol Toma (24 februarie – 26 aprilie); în Postul Sfinților Apostoli Petru și Pavel (luni, 15 iunie - duminică, 28 iunie); în Postul Adormirii Maicii Domnului (vineri, 31 iulie - vineri, 14 august); la Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul (sâmbătă, 29 august); în Postul Nașterii Domnului (duminică, 15 noiembrie - joi, 24 decembrie); în ajunul și în zilele Praznicelor Împărătești (1 - 2 februarie; 27 – 28 mai; 6 - 8 iunie; 15 august; 13 - 14 septembrie); de la Crăciun până la Bobotează (25 decem brie - 6 ianuarie).

Nu se fac nunți (în anul 2021)

În toate zilele de post și în posturile de peste an: în toate miercurile și vinerile; de luni după Lăsatul secului de carne pentru Postul Sf. Paști până la Duminica Sf. Apostol Toma (8 martie – 9 mai); în Postul Sfinților Apostoli Petru și Pavel (marți, 22 iunie – luni, 28 iunie, potrivit hotărârii Sf. Sinod); în Postul Adormirii Maicii Domnului (duminică, 1 august – sâmbătă, 14 august); la Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul (duminică, 29 august); în Postul Nașterii Domnului (luni, 15 noiembrie – vineri, 24 decembrie); în ajunul și în zilele Praznicelor Împărătești (1 - 2 februarie; 9 – 10 iunie; 19 - 21 iunie; 15 august; 13 - 14 septembrie); în perioada de la Crăciun până la Bobotează (25 decembrie - 6 ianuarie).

Fazele lunii

● - lună nouă;
◐ - primul pătrar;
○ - lună plină;
◑ - ultimul pătrar.

SĂRBĂTORI ŞI DATE IMPORTANTE ÎN ANUL 2021

Tăierea împrejur şi Sfântul Vasile cel Mare (Anul Nou): vineri, 1 ianuarie;

Botezul Domnului: miercuri, 6 ianuarie;

Întâmpinarea Domnului: marţi, 2 februarie;

Începutul Triodului: duminică, 21 februarie;

Duminica Lăsatului sec de carne: duminică, 7 martie;

Duminica Lăsatului sec de brânză: duminică, 14 martie;

Începutul Postului Mare: luni, 15 martie;

Prima săptămână din Post: 15-20 martie;

Buna Vestire: joi, 25 martie;

Intrarea în Ierusalim - Floriile: duminică, 25 aprilie;

Săptămâna Sfintelor Pătimiri: 26 aprilie – 1 mai;

Învierea Domnului – Sfintele Paşti: duminică, 2 mai;

Săptămâna Luminată: 3 – 8 mai;

Înălţarea Domnului: joi, 10 iunie;

Pogorârea Sfântului Duh: duminică, 20 iunie;

Duminica Tuturor Sfinţilor: duminică, 27 iunie;

Duminica Sfinţilor Români: duminică, 4 iulie;

Postul Sfinţilor Apostoli: 22-28 iunie (7 zile);

Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel: marţi, 29 iunie;

Postul Adormirii Maicii Domnului: duminică, 1 august – sâmbătă, 14 august;

Schimbarea la Faţă a Domnului: vineri, 6 august;

Adormirea Maicii Domnului: duminică, 15 august;

Înălţarea Sfintei Cruci: marţi, 14 septembrie – post;

Postul Crăciunului: luni, 15 noiembrie – vineri, 24 decembrie;

Intrarea în Biserică a Maicii Domnului: duminică, 21 noiembrie;

Naşterea Domnului: sâmbătă, 25 decembrie.

SĂRBĂTORI ŞI DATE IMPORTANTE ÎN ANUL 2022

Tăierea împrejur şi Sfântul Vasile cel Mare (Anul Nou): sâmbătă, 1 ianuarie;

Botezul Domnului: joi, 6 ianuarie;

Întâmpinarea Domnului: miercuri, 2 februarie;

Începutul Triodului: Duminică, 13 februarie;

Duminica Lăsatului sec de carne: Duminică, 27 februarie;

Duminica Lăsatului sec de brânză: Duminică, 6 martie;

Începutul Postului Mare: luni, 7 martie;

Prima săptămână din Post: 7-12 martie;

Buna Vestire: vineri, 25 martie;

Intrarea în Ierusalim - Floriile: Duminică, 17 aprilie;

Săptămâna Sfintelor Pătimiri: 18-23 aprilie;

Învierea Domnului – Sfintele Paşti: Duminică, 24 aprilie;

Săptămâna Luminată: 25 - 30 aprilie;

Înălţarea Domnului: joi, 2 iunie;

Pogorârea Sfântului Duh: Duminică, 12 iunie;

Duminica Tuturor Sfinţilor: Duminică, 19 iunie;

Duminica Sfinţilor Români: Duminică, 26 iunie;

Postul Sfinţilor Apostoli: 20-28 iunie (9 zile);

Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel: miercuri, 29 iunie;

Postul Adormirii Maicii Domnului: luni, 1 august - Duminică, 14 august;

Schimbarea la Faţă a Domnului: sâmbătă, 6 august;

Adormirea Maicii Domnului: luni, 15 august;

Înălţarea Sfintei Cruci: miercuri, 14 septembrie – post;

Postul Crăciunului: marţi, 15 noiembrie – sâmbătă, 24 decembrie;

Intrarea în Biserică a Maicii Domnului: luni, 21 noiembrie;

Naşterea Domnului - Crăciunul: Duminică, 25 decembrie.

SĂRBĂTORI ŞI DATE IMPORTANTE ÎN ANUL 2023

Tăierea împrejur şi Sfântul Vasile cel Mare (Anul Nou): duminică, 1 ianuarie;

Botezul Domnului: vineri, 6 ianuarie;

Întâmpinarea Domnului: joi, 2 februarie;

Începutul Triodului: duminică, 5 februarie;

Duminica Lăsatului sec de carne: duminică, 19 februarie;

Duminica Lăsatului sec de brânză: duminică, 26 februarie;

Începutul Postului Mare: luni, 27 februarie;

Prima săptămână din Post: 27 februarie - 4 martie;

Buna Vestire: sâmbătă, 25 martie;

Intrarea în Ierusalim - Floriile: duminică, 9 aprilie;

Săptămâna Sfintelor Pătimiri: 10-15 aprilie;

Învierea Domnului – Sfintele Paşti: duminică, 16 aprilie;

Săptămâna Luminată: 17-22 aprilie;

Înălţarea Domnului: joi, 25 mai;

Pogorârea Sfântului Duh: duminică, 4 iunie;

Duminica Tuturor Sfinţilor: duminică, 11 iunie;

Duminica Sfinţilor Români: duminică, 18 iunie;

Postul Sfinţilor Apostoli: 12-28 iunie (17 zile);

Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel: joi, 29 iunie;

Postul Adormirii Maicii Domnului: marţi, 1 august – luni, 14 august;

Schimbarea la Faţă a Domnului: duminică, 6 august;

Adormirea Maicii Domnului: marţi, 15 august;

Înălţarea Sfintei Cruci: joi, 14 septembrie – post;

Postul Crăciunului: miercuri, 15 noiembrie – duminică, 24 decembrie;

Intrarea în Biserică a Maicii Domnului: marţi, 21 noiembrie;

Naşterea Domnului - Crăciunul: luni, 25 decembrie.

TIPIC BISERICESC ZILNIC

LUNA IANUARIE

ARE 31 DE ZILE
ZIUA ARE 10 ORE ŞI NOAPTEA 14.

1 ianuarie, miercuri: (†) Tăierea împrejur cea după trup a Domnului; †) Sf. Ier. Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei, şi mama sa, Sf. Emilia *(Anul Nou. Tedeum. Harţi)*

La **Vecernia mică (marţi seara)**, se pun stihirile după rânduiala din Minei.

La **Vecernia mare (marţi seara)**, după Psalmul 103 şi Ectenia mare, se cântă *Fericit bărbatul...* (starea întâi a Catismei întâi). La *Doamne, strigat-am...,* se pun Stihirile pe 8: 4 ale Praznicului, glas 8, şi 4 ale Sfântului, *Slavă...,* a Sfântului, *Şi acum...,* a Praznicului, apoi Vohodul cu cădelniţa, *Lumină lină...*, Prochimenul zilei şi cele 3 Paremii din Minei, Ectenia întreită, *Învredniceşte-ne, Doamne...*, Ectenia cererilor şi plecarea capetelor. La Litie, se pun Stihirile din Minei. Stihoavna toată din Minei. La binecuvântarea pâinilor, se pun: Troparul Sfântului (de două ori) şi Troparul Praznicului (o dată). Dacă nu se face binecuvântarea pâinilor, se cântă Troparul Sfântului (o dată), *Slavă..., Şi acum...,* al Praznicului (caută-le la Vecernia mică), apoi Otpustul: *Cel ce a opta zi...*

Dacă nu se face Priveghere, la **Pavecerniţă** nu se cântă Canon, iar după *Cuvine-se cu adevărat..., Sfinte Dumnezeule...,* se zice doar Condacul Praznicului (vezi la Canoanele Utreniei, după Cântarea a 3-a).

La **Miezonoptică** în locul troparelor: *Iată Mirele*..., se zic: Troparul Sfântului (o dată), *Slavă..., Şi acum...,* al Praznicului, iar după ultimul *Sfinte Dumnezeule*..., se zice Condacul Praznicului (vezi la Canoanele Utreniei, după Cântarea a 3-a), apoi *Doamne, miluieşte* (de 12 ori), Otpustul mic şi Ectenia: *Să ne rugăm pentru pacea lumii*...

S-a creat tradiţia ca la miezul nopţii să se facă **rugăciuni pentru trecerea în Noul An civil**. Potrivit hotărârii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, din 17 februarie 2011, la miezul nopţii se săvârşeşte *Acatistul Domnului nostru Iisus Hristos*, însoţit de rugăciuni adecvate[1], urmând ca *Tedeumul de Anul Nou* să se săvârşească după Liturghia Sfântului Vasile cel Mare.

La **Utrenie (miercuri dimineaţa)**, la *Dumnezeu este Domnul...,* se cântă Troparul Praznicului (de două ori), *Slavă...,* al Sfântului, *Şi acum...,* al Praznicului; obişnuitele Catisme cu cele două rânduri de Sedelne din Minei; Polieleul (*Robii Domnului...*), Mărimurile Praznicului şi ale Sfântului (din *Catavasier* sau *Psaltire*), apoi Sedelnele după Polieleu, Antifonul întâi al glasului al 4-lea: *Din tinereţile mele...,* Prochimenul şi Evanghelia Sfântului, Psalmul 50, *Slavă..., Pentru rugăciunile Ierarhului Tău Vasile..., Şi acum..., Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu...,* şi Stihira Sfântului, glas 6: *Vărsatu-s-a har pe buzele tale...* Canoanele pe 14: al Praznicului cu Irmosul, pe 6 (punându-se Irmoasele de două ori, iar Troparele pe 4) şi al Sfântului, pe 8. Catavasiile Botezului (amândouă rândurile: *Fundul adâncului l-a descoperit...* şi *Umblat-a Israel...*) După Cântarea a 3-a, se pun Condacul Praznicului, Sedealna Sfântului (de două ori), *Slavă..., Şi acum...,* altă Sedealnă. După Cântarea a 6-a se pun Condacul şi Icosul Sfântului, apoi se citeşte Sinaxarul. La Cântarea a 9-a nu se cântă: *Ceea ce eşti mai cinstită...,* ci se cântă Troparele Cântării a 9-a, cu stihurile din Minei, apoi cele două Catavasii. Luminânda Sfântului, glas 3 (de două ori), *Slavă..., Şi acum...,* a Praznicului, asemenea.

[1] Editura Institutului Biblic şi de Misiune Ortodoxă a publicat broşura: *Slujba ce se săvârşeşte la trecerea dintre ani,* Bucureşti, 2011. Textul acesta se regăseşte şi în ediţia din anul 2017 a *Cărţii de Tedeum* (pag. 134-158).

LUNA FEBRUARIE

ARE 29 DE ZILE.
ZIUA ARE 11 ORE ŞI NOAPTEA 13.

1 februarie, sâmbătă: *Înainte-prăznuirea Întâmpinării Domnului;* Sf. Mc. Trifon; Sf. Mc. Perpetua şi Felicitas

La **Vecernie (vineri seara)**, după Psalmul 103, Catisma de rând. La *Doamne, strigat-am...,* Stihirile pe 6: 3 ale Înainte-prăznuirii, glas 4, şi 3 ale Sfântului Trifon, toate din Minei, *Slavă...*, a Înainte-prăznuirii, glas 2: *Astăzi Simeon...*, *Şi acum*..., Dogmatica glasului 7 (care se încheie). Stihoavna toată din Minei. După: *Tatăl nostru*..., Troparul Mucenicului, glas 4: *Mucenicul Tău, Doamne, Trifon..., Slavă*..., *Şi acum*..., al Înainte-prăznuirii, glas 1: *Cereasca ceată...,* Ectenia întreită şi Otpustul mare: *Hristos, adevăratul nostru Dumnezeu...*

La **Utrenie (sâmbătă dimineaţa)**, la: *Dumnezeu este Domnul*..., Troparul Înainte-prăznuirii (de două ori), *Slavă*..., al Sfântului, *Şi acum...*, al Înainte-prăznuirii. După obişnuitele Catisme, Sedelnele Înainte-prăznuirii, din Minei, şi Psalmul 50. Canoanele pe 12: al Înainte-prăznuirii, cu Irmosul, pe 8, şi al Sfântului, pe 4. După Cântarea a 3-a, Condacul Mucenicului şi Sedealna, *Slavă*..., *Şi acum...*, a Înainte-prăznuirii. După Cântarea a 6-a, Condacul şi Icosul Înainte-prăznuirii, apoi Sinaxarul. După Cântarea a 9-a, Luminânda Mucenicului, glas 3, *Slavă*..., *Şi acum...*, a Înainte-prăznuirii, asemenea. Stihoavna toată din Minei. După *Tatăl nostru*..., Troparul Mucenicului, *Slavă*..., *Şi acum...*, al Înainte-prăznuirii, Ectenia întreită şi Otpustul mare.

La **Liturghie**, Fericirile pe 8: din Canonul Înainte-prăznuirii, Cântarea a 3-a, pe 4, şi din Canonul Mucenicului, Cântarea a 6-a, pe 4. După Vohod, Troparul Înainte-prăznuirii, al hramului (dacă nu este un Praznic) şi al Mucenicului, apoi Condacul hramului (dacă nu este un Praznic), *Slavă*..., al Mucenicului, *Şi acum*..., al Înainte-prăznuirii. Apostolul şi Evanghelia: 1. ale Sfântului Trifon; 2. de rând (sâmbătă, în săptămâna a 32-a după Rusalii); 3. ale morţilor. Chinonicul: *Întru pomenire veşnică*...

2 februarie, Duminică: (†) Întâmpinarea Domnului; Duminica a 17-a după Rusalii *(a Cananeencei)*; Ap. 2 Corinteni 6, 16-18; 7, 1; al Praznicului: Evrei 7, 7-17; Ev. Matei 15, 21-28; a Praznicului: Luca 2, 22-40; glas 8, voscr. 11

La **Vecernia mică (sâmbătă seara)**, la *Doamne, strigat-am...*, se pun Stihirile Învierii, glas 8, pe 4, *Slavă..., Şi acum...,* a Praznicului, glas 4: *Astăzi sfinţita Maică...,* de la Vecernia Mică. La Stihoavnă, se pune o Stihiră a Învierii, glas 8, apoi Stihirile Praznicului, glas 7, de la Stihoavna Vecerniei mari, cu stihurile de acolo, *Slavă..., Şi acum...,* a Praznicului tot de acolo. După: *Acum slobozeşte...,* Troparul Învierii, glas 8, *Slavă..., Şi acum...,* al Praznicului, Ectenia întreită scurtă şi Otpustul: *Cel ce a înviat...*

La **Vecernia mare (sâmbătă seara)**, după Psalmul 103, *Fericit bărbatul...*, toată Catisma. La *Doamne, strigat-am...*, Stihirile pe 10: 4 ale Învierii, din Octoih, glas 8, şi 6 ale Praznicului, glas 1: *Spune, Simeoane...* (3 Stihiri, repetându-le[8]), *Slavă...*, *Şi acum...*, a Praznicului, glas 6: *Să se deschidă uşa cerului astăzi...* Vohod cu cădelniţa, Prochimenul zilei şi cele 3 Paremii din Minei; Ectenia întreită, *Învredniceşte-ne, Doamne...*, Ectenia cererilor. La Litie, Stihirile Praznicului. La Stihoavnă, Stihirile Învierii, glas 8, din Octoih, *Slavă...*, *Şi acum...*, a Praznicului, glas 8: *Cel ce este purtat*

[8] Pentru a nu se repeta, se pot cânta 3 Stihiri de la Litie (unde avem 8 Stihiri).

LUNA MARTIE

ARE 31 DE ZILE
ZIUA ARE 12 ORE ŞI NOAPTEA 12.

1 martie, Duminică: Sf. Cuv. Mc. Evdochia; Sf. Cuv. Domnina; **Duminica Izgonirii lui Adam din Rai** *(a Lăsatului sec de brânză)*; Ap. Romani 13, 11-14; 14, 1-4; Ev. Matei 6, 14-21; glas 4, voscr. 4

Slujba Sfântului de la Minei s-a citit deja la Pavecerniță, deci vom săvârşi Slujba din Octoih cu cea din Triod.

La **Vecernia mică**, se pun toate din Octoih, glas 4.

La **Vecernia mare (sâmbătă seară)**, după Psalmul 103, se cântă *Fericit bărbatul...,* Catisma toată. La *Doamne, strigat-am...,* se pun Stihirile pe 10: 6 ale Învierii din Octoih, glas 4, şi 4 ale Triodului, *Slavă...,* a Triodului, glas 6: *Şezut-a Adam în preajma raiului..., Şi acum...,* Dogmatica, glas 4; Vohod cu cădelniţa şi Prochimenul zilei. Dacă se face Litie, se cântă Stihira hramului, după obicei, *Slavă...,* a Triodului, glas 6: *Soarele razele şi-a ascuns..., Şi acum...,* a Născătoarei de Dumnezeu, din Triod. La Stihoavnă, se pun Stihirile Învierii, glas 4, *Slavă...,* a Triodului, glas 6: *Scos a fost Adam din rai..., Şi acum...,* a Născătoarei - a Învierii, acelaşi glas: *Făcătorul şi Mântuitorul meu...* La binecuvântarea pâinilor, se pune: *Născătoare de Dumnezeu, Fecioară...* (de trei ori). Dacă nu se face binecuvântarea pâinilor, se cântă Troparul Învierii, glas 4, *Slavă..., Şi acum...,* al Născătoarei - al Învierii, acelaşi glas.

La **Pavecerniţă** nu se pune Canonul Născătoarei; după *Cuvine-se cu adevărat... ,* se citeşte numai Condacul Triodului.

La **Utrenie (duminică dimineaţă)**, la *Dumnezeu este Domnul...,* se cântă Troparul Învierii (de două ori), *Slavă..., Şi acum...,* al Născătoarei de Dumnezeu - al Învierii, acelaşi glas. După obişnuitele Catisme, se pun Sedelnele Învierii. Polieleul (*Robii Domnului...,* la care se adaugă şi Psalmul: *La râul Babilonului...*). Binecuvântările Învierii, Ectenia mică, Ipacoi al Învierii, Antifoanele şi Prochimenul glasului de rând, Evanghelia de rând a Învierii, a 4-a, *Învierea lui Hristos văzând...,* Psalmul 50, şi sărutarea Evangheliei, după obicei. Apoi, *Slavă..., Uşile pocăinţei...,* şi celelalte din Triod. La Canoane, se pun Canonul Învierii, din Octoih, cu Irmosul pe 4, al Crucii-Învierii pe 2, şi al Născătoarei de Dumnezeu pe 2, şi al Triodului, pe 6. Catavasiile din Triod: *Ca pe uscat umblând Israel...* După Cântarea a 3-a, se pune Sedealna din Triod, *Slavă...,* altă Sedealnă din Triod, *Şi acum...,* a Născătoarei. După Cântarea a 6-a, se pun Condacul şi Icosul din Triod, apoi se citeşte Sinaxarul din Minei şi din Triod. După Cântarea a 9-a, se pune *Sfânt este Domnul...*, Luminânda a 4-a a Învierii, *Slavă...,* a Triodului, glas 2, *Şi acum...,* a Născătoarei de Dumnezeu, din Triod, acelaşi glas. La Laude, se pun Stihirile pe 9: 5 ale Învierii, din Octoih, glas 4, şi 4 ale Triodului, *Slavă...,* a Triodului, glas 6: *Sosit-a vremea începutului luptelor..., Şi acum..., Preabinecuvântată eşti...,* Doxologia mare, Troparul Învierii, glas 4: *Astăzi mântuire...,* Ecteniile şi Otpustul. În mănăstiri, se face ieşire în pridvorul bisericii şi obişnuita Litie, la care se cântă *Slavă..., Şi acum...,* Stihira de rând a Evangheliei (Voscreasna a 4-a). Şi se citeşte învăţătura Cuviosului Teodor Studitul, apoi Ceasul întâi şi Otpustul deplin.

La **Ceasuri**, se pun Troparul Învierii şi Condacul Triodului.

La **Proscomidie,** preotul va pregăti şi Sfintele Agneţe pentru Liturghia Darurilor înainte-sfinţite ce se va săvârşi în miercurea şi vinerea săptămânii următoare.

La **Liturghie**, Fericirile pe 10: se cântă 6 ale Învierii ale glasului de rând, din Octoih, şi 4 din Cântarea a 6-a a Canonului din Triod. Prochimenul, Apostolul şi Evanghelia - ale Duminicii Izgonirii lui Adam din Rai. Chinonicul: *Lăudaţi pe Domnul din ceruri...*

LUNA APRILIE

ARE 30 DE ZILE. ZIUA ARE 13 ORE
ȘI NOAPTEA ARE 11 ORE

1 aprilie, miercuri: Sf. Cuv. Maria Egipteanca; Sf. Mc. Gherontie *(Denia Canonului Mare)*

La **Utrenie (miercuri dimineața)**, după cei șase Psalmi, se cântă: *Aliluia...,* și Cântările Treimice ale glasului de rând (al 8-lea). După Catisma întâi, se pun Sedelnele Octoihului (se găsesc și la sfârșitul Triodului). După a doua și a treia Catismă, Sedelnele din Triod, apoi Psalmul 50 și Rugăciunea: *Mântuiește, Dumnezeule, poporul Tău...* La Canoane, se pun Canonul din Minei, după rânduială, și Tricântarea din Triod (vezi rânduiala amănunțită luni în prima săptămână a Postului). Și se citește Cântarea a 3-a din Psaltire. După Cântarea a 3-a, se pune Sedealna din Minei, *Slavă..., Și acum...,* a Crucii – a Născătoarei. După Cântarea a 6-a se pun Condacul, Icosul și Sinaxarul din Minei. După Cântarea a 9-a, se pune Luminânda glasului de rând (din Ceaslov) (de 3 ori). Psalmii Laudelor și Doxologia zilelor de rând (citită). Stihoavna toată din Triod. *Bine este a ne mărturisi Domnului...* și celelalte din Ceaslov, după rânduiala Postului Mare. Slujba **Ceasurilor** cu rânduiala lor de Post, la Ceasul al VI-lea punând și Troparul prorociei, Prochimenul și Paremia din Triod.

Slujba Canonului Mare, din Triod:

La **Vecernie (Liturghia Darurilor înainte-sfințite de miercuri dimineață)**, după Psalmul obișnuit și Ectenia mare,

Catisma a 7-a în locul Catismei a 18-a (chiar dacă e Liturghie), cu Ectenii mici după fiecare stare. La *Doamne, strigat-am...,* se pun Stihirile din Triod, şi se încep stihurile de la: *Cădea-vor în mreaja lor păcătoşii...,* şi se cântă Stihira zilei (de două ori), pe glas 8: *Între tâlharii gândurilor mele...,* a Mucenicilor: *De este vreo virtute...,* şi două ale lui Iosif, glas 8: *Doamne, Tu ai arătat...* Apoi altă Stihiră a lui Teodor, acelaşi glas: *Apostoli prealăudaţi, rugători ai lumii...,* şi alte 24 Stihiri, glas 4, Podobie: *Cu lacrimi aş vrea să spăl...,* ale Canonului Mare. După ce se sfârşesc stihurile, la celelalte Tropare se zice: *Slavă Ţie, Dumnezeul nostru, slavă Ţie!,* apoi: *Slavă..., O, milostivirea Ta cea negrăită..., Şi acum...,* a Născătoarei: *O, negrăită smerenia Ta...* Vohod cu cădelniţa, *Lumină lină...,* Prochimenele şi cele două Paremii din Triod, apoi îndată: *Să se îndrepteze rugăciunea mea...* Şi cealaltă rânduială a Liturghiei Darurilor înainte-sfinţite.

Iar **de nu va fi Liturghie**, la *Doamne, strigat-am...,* se cântă 3 Stihiri podobnice ale Triodului, glas 8 (*Doamne, Tu ai arătat..., Având vremea postului..., Apostoli prealăudaţi...*), şi 24 de Stihiri ale Canonului Mare, glas 4, *Slavă..., O, milostivirea Ta cea negrăită..., Şi acum...,* a Născătoarei: *O, negrăită smerenia Ta...* Vohod nu se face. Prochimenul şi Paremiile din Triod. La Stihoavnă, se pune Stihira zilei, de două ori, şi a Mucenicilor, *Slavă..., Şi acum...,* a Născătoarei de Dumnezeu, acelaşi glas: *Stăpână, primeşte rugăciunile robilor tăi şi ne izbăveşte de toată nevoia şi necazul.* La sfârşit se fac doar trei metanii mari.

La masă, se face dezlegare la vin şi la untdelemn, pentru osteneala Privegherii ce va să fie.

Pavecerniţa mică se citeşte în chilii fără metanii, iar după *Sfinte Dumnezeule...,* se zice Condacul de la Canonul Mare.

Asemenea, **Miezonoptica** se citeşte în chilie.

La **Utrenie (Denia Canonului Mare, de miercuri seara)**, se toacă şi se trage clopotul (potrivit *Tipicului mare*, la ceasul al patrulea din noapte, adică orele 22:00, dar în practică se săvârşeşte la vremea Vecerniei) şi, adunându-ne în biserică, preotul face începutul după obicei şi se zice: *Împărate ceresc..., Sfinte Dumnezeule...,* şi după *Tatăl nostru..., Doamne, miluieşte* (de 12

LUNA MAI

ARE 31 DE ZILE
ZIUA ARE 14 ORE ŞI NOAPTEA 10.

1 mai, vineri: Sf. Proroc Ieremia; Sf. Cuv. Mc. Eftimie, Ignatie şi Acachie *(Dezlegare la peşte)*

La **Vecernie (joi seară)**, după Catisma de rând, la *Doamne, strigat-am...,* se pun Stihirile pe 6: 3 ale Praznicului, din Penticostar, glas 1, şi 3 ale Sfântului, din Minei, *Slavă..., Şi acum...,* a Praznicului, glas 2: *Fiind uşile încuiate.....* Nu se face Vohod. După: *Lumină lină...,* Prochimenul zilei, şi celelalte. Stihoavna toată din Penticostar. După: *Acum slobozeşte...,* Troparul Sfântului, glas 2, *Slavă..., Şi acum...,* al Praznicului, glas 7: *Pecetluit fiind mormântul...,* Ectenia întreită şi Otpustul: *Cel ce prin uşile încuiate...*

La **Pavecerniţa mică**, se citeşte şi Canonul Sfântului Atanasie cel Mare (de mâine, 2 mai), din Minei, cu cele 3 Stihiri de la Vecernie.

La **Utrenie (vineri dimineaţă)**, la *Dumnezeu este Domnul...,* se cântă Troparul Praznicului, glas 7: *Pecetluit fiind mormântul...* (de două ori), *Slavă...,* al Sfântului, *Şi acum...,* iar al Praznicului. Şi se citesc două Catisme şi Sedelnele din Penticostar. Apoi *Învierea lui Hristos văzând...,* şi Psalmul 50. Canoanele pe 12: al Praznicului (cel din Duminica Tomei), cu Irmosul, pe 8, şi al Sfântului, din Minei, pe 4. După Cântarea a 3-a, se pun Condacul şi Sedealna Sfântului, *Slavă..., Şi acum...,* Ipacoi al Praznicului. După Cântarea a 6-a, se pun Condacul şi Icosul Praznicului, apoi Sinaxarul din

Minei. La Cântarea a 9-a se cântă: *Ceea ce ești mai cinstită...* Luminândele: cele două din Duminica Tomei, glas 3. La Laude, se pun Stihirile pe 4, glas 1, din Penticostar, *Slavă..., Și acum...,* a Praznicului, glas 8: *Fiind ușile încuiate...* Doxologia zilelor de rând, Ectenia cererilor și Stihoavna toată din Penticostar. După *Bine este a ne mărturisi...,* Troparul Sfântului, *Slavă..., Și acum...,* al Praznicului, glas 7: *Pecetluit fiind mormântul...,* Ectenia întreită și Otpustul.

La **Liturghie**, la Fericiri, se pune Cântarea a 8-a a Praznicului, pe 6. Apostolul și Evanghelia: 1. de rând (vineri, în săptămâna a doua după Paști); 2. ale Prorocului. Axionul Paștilor. Chinonicul Praznicului: *Laudă, Ierusalime, pe Domnul...*

2 mai, sâmbătă: Aducerea moaștelor Sf. Ier. Atanasie cel Mare; **†) Sf. Ier. Atanasie al III-lea (Patelarie), patriarhul Constantinopolului;** Sf. Matrona de la Moscova

Slujba Sf. Ier. Atanasie al III-lea (Patelarie), patriarhul Constantinopolului[66] se va săvârși împreună cu cea a Praznicului și a Sfintei Matrona[67], după cum urmează, iar slujba Sf. Atanasie cel Mare se va citi la Pavecerniță.

La **Vecernia mică (vineri seara)**, după Psalmul 103, la *Doamne strigat-am...,* se pun 4 Stihiri ale Sfântului, glas 4, *Slavă...,* a Sfântului, *Și acum...,* a Praznicului, glas 2: *După Învierea Ta, Doamne...* La Stihoavnă Stihirile Sfintei, cele de la Vecernie, cu Stihurile lor, *Slavă...,* a Sfântului, *Și acum...,* a Praznicului, glas 1: *Ucenicii îndoindu-se...* După: *Acum slobozește...,* Troparul Sfântului, *Slavă...,* al Sfintei, Și acum..., a Praznicului, Ectenia mică și Otpustul: *Cel ce prin ușile încuiate...*

[66] Slujba Sf. Atanasie Patelarie a fost inclusă în Mineiul pe mai, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2012.

[67] Slujba Sf. Matrona de la Moscova a fost tipărită în broșură la Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, în anul 2018.

LUNA IUNIE

ARE 30 DE ZILE
ZIUA ARE 15 ORE ŞI NOAPTEA 9.

1 iunie, luni: Sf. Iustin Martirul şi Filosoful şi cei împreună cu el

La **Vecernie (duminică seară)**, nu este Catismă. La *Doamne, strigat-am...,* se pun Stihirile pe 6: 3 ale Părinţilor, din Penticostar, glas 6, şi 3 din Minei, *Slavă...,* a Părinţilor, din Penticostar, glas 6: *Pe trâmbiţele Duhului..., Şi acum...,* a Praznicului, glas 6: *În muntele cel sfânt...* Nu se face Vohod, *Lumină lină...,* Prochimenul zilei, *Învredniceşte-ne, Doamne...,* şi Ectenia: *Să plinim rugăciunile noastre...* Stihoavna toată din Penticostar, iar după: *Acum slobozeşte...,* Troparul Părinţilor, glas 8: *Preaslăvit eşti, Hristoase..., Slavă...,* al Mucenicilor, glas 4: *Mucenicii Tăi...*, *Şi acum...,* al Praznicului, Ectenia întreită şi Otpustul mare: *Cel ce în slavă S-a înălţat...*

La **Utrenie (luni dimineaţă)**, la *Dumnezeu este Domnul...,* se cântă Troparul Praznicului[79] (de două ori), *Slavă...,* al Mucenicilor, *Şi acum...,* iar al Praznicului. Şi se citesc două Catisme, urmate de Sedelnele din Penticostar, apoi Psalmul 50. Canoanele pe 12: al Înălţării, cel de-al doilea, cu Irmosul, pe 8, şi al Sfinţilor pe 4. După Cântarea a 3-a, se pun Condacul şi Sedealna Sfinţilor de la Minei, *Slavă..., Şi acum...,* Sedealna Înălţării. După Cântarea a 6-a,

[79] Prăznuirea Sfinţilor Părinţi s-a încheiat cu Vecernia (care a constituit „odovania" pomenirii lor). De aceea, la Utrenie nu se mai pune Slujba lor.

se pun Condacul și Icosul Înălțării, apoi Sinaxarul din Minei. La Cântarea a 9-a, se cântă: *Ceea ce ești mai cinstită...,* apoi Luminânda Mucenicilor, din Minei, glas 2, *Slavă..., Și acum...,* a Praznicului. Stihoavna din Penticostar, iar după: *Bine este a ne mărturisi...,* Troparul Mucenicilor, *Slavă..., Și acum...,* al Praznicului, Ectenia întreită și Otpustul.

La **Liturghie**, la Fericiri, se pune din Cântarea a 5-a din Canonul al doilea al Praznicului, pe 6 (sau Antifoanele Praznicului, până la Odovanie). Prochimenul Praznicului. Apostolul și Evanghelia: de rând (luni, în săptămâna a 7-a după Paști). Axionul și Chinonicul Praznicului.

2 iunie, marți: †) Sf. Mare Mc. Ioan cel Nou de la Suceava; Sf. Ier. Nichifor Mărturisitorul, patriarhul Constantinopolului

Punem Slujba celor doi Sfinți împreună:

la **Vecernia mică (luni seara)**, se pun Stihirile din Minei, ale Sfântului Ioan, zicând la *Și acum...,* ale Praznicului (caută la Vecernia mică a Înălțării Domnului).

La **Vecernia mare (luni seara)**, punem *Fericit bărbatul...,* starea întâi. La *Doamne, strigat-am*..., se cântă 10 Stihiri: 3 ale Praznicului, din Penticostar, glas 4, apoi 4 ale Sfântului Ioan și 3 ale Sf. Nichifor, *Slavă*..., a Sfântului Ioan, glas 8: *Astăzi cu cinstită prăznuire..., Și acum...,* a Praznicului, din Penticostar, glas 4: *Când Te-ai suit...* Vohod, *Lumină lină...,* Prochimenul zilei, Paremiile Sfântului Ioan. La Litie, se pun: prima Stihiră a Înălțării, glas 1, apoi Stihirile Sfântului Ioan din Minei, *Slavă...,* a Sfântului Ioan, glas 5: *Să trâmbițăm cu trâmbiță..., Și acum...,* a Praznicului, glas 4: *Când Te-ai înălțat întru slavă...* (vezi la Stihoavna Utreniei din Penticostar). La Stihoavnă, se pun Stihirile Praznicului, glas 2, cu Stihurile Praznicului, *Slavă...,* a Mucenicului, glas 6: *Răsărind razele purtătorului de chinuri..., Și acum...,* a Praznicului, din Penticostar, glas 4: *Firea lui Adam...* La binecuvântarea pâinilor:

LUNA IULIE

ARE 31 DE ZILE
ZIUA ARE 14 ORE ŞI NOAPTEA 10.

1 iulie, miercuri: †) Sf. Ier. Leontie de la Rădăuţi; Sf. Mc. doctori fără de arginţi Cosma şi Damian, cei din Roma

Dacă se face Priveghere pentru Sfântul Leontie, la **Vecernia mică**, toate ale Ierarhului, din Minei (sau din broşura cu Slujba Sfântului).

La **Vecernia mare (marţi seară)**, se cântă: *Fericit bărbatul...,* starea întâi. La *Doamne, strigat-am...,* punem 8 Stihiri: 5 ale Ierarhului şi 3 ale Sfinţilor Doctori, *Slavă...,* a Ierarhului, glas 8, *Şi acum...,* Dogmatica glasului 8. Vohod, *Lumină lină...,* Prochimenul zilei şi cele 3 Paremii. Ectenia întreită, *Învredniceşte-ne, Doamne...*, Ectenia cererilor şi plecarea capetelor. La Litie, o Stihiră a hramului, apoi Stihira Ierarhului, *Slavă...,* a Ierarhului, glas 4, *Şi acum...,* a Născătoarei, acelaşi glas. La Stihoavnă, Stihirile Sfinţilor Doctori, glas 1, *Slavă...,* a Ierarhului, glas 5, *Şi acum...,* a Născătoarei - a Învierii, acelaşi glas. La binecuvântarea pâinilor, Troparul Ierarhului, glas 8: *Cu ostenelile nevoinţelor*... (de două ori) şi *Născătoare de Dumnezeu Fecioară*... (o dată). Dacă nu facem binecuvântarea pâinilor, punem Troparul Ierarhului, *Slavă...,* al Sfinţilor Doctori, *Şi acum...,* al Născătoarei – al Învierii, glas 8.

La **Utrenie (miercuri dimineaţă)**, la *Dumnezeu este Domnul...,* Troparul Ierarhului (de două ori), *Slavă...,* al Sfinţilor Doctori, *Şi acum...,* al Născătoarei – al Învierii, glas 8. După Catisma

întâi, Ectenia mică şi primul rând de Sedelne ale Ierarhului. După Catisma a doua, Ectenia mică şi al doilea rând de Sedelne ale Ierarhului. Polieleul şi Mărimurile Ierarhului, Ectenia mică, apoi Sedelnele de după Polieleu, ale Ierarhului. Antifonul întâi al glasului 4, Prochimenul şi Evanghelia Ierarhului, de la Luca (6: 17-23, vezi la Liturghia din 6 decembrie), Psalmul 50 şi Stihira Ierarhului, glas 6: *Omule al lui Dumnezeu...* Canoanele pe 14: al Născătoarei (din Bogorodicină sau al Paraclisului) cu Irmosul pe 6, primul al Ierarhului pe 4, şi Canonul Sfinţilor Doctori pe 4. Catavasii: *Deschide-voi gura mea...* După Cântarea a 3-a, Condacul şi Icosul Sfinţilor Doctori, Sedealna Ierarhului, *Slavă...,* a Sfinţilor Doctori, *Şi acum...,* a Născătoarei, din Minei. După Cântarea a 6-a, Condacul şi Icosul Ierarhului, apoi Sinaxarul. După Cântarea a 9-a, Luminânda Ierarhului, *Slavă...,* a Sfinţilor Doctori, *Şi acum...,* a Născătoarei. La Laude, se pun Stihirile pe 6: 3 ale Ierarhului şi 3 ale Sfinţilor Doctori, *Slavă...,* a Ierarhului, *Şi acum...,* a Născătoarei. Doxologia mare, Troparul Ierarhului, *Slavă...,* al Sfinţilor Doctori, *Şi acum...,* al Născătoarei-Învierii, acelaşi glas. Ecteniile şi Otpustul mare.

La **Liturghie**, Fericirile pe 8: ale Ierarhului, pe 4, de la Cântarea a 3-a, şi din Canonul Sfinţilor Doctori, de la Cântarea a 6-a, pe 4. Apostolul şi Evanghelia: 1. ale zilei (miercuri, în săptămâna a 4-a după Rusalii); 2. ale Sfântului Leontie; 3. ale Sfinţilor Doctori. Chinonicul: *Bucuraţi-vă, drepţilor, întru Domnul...*

2 iulie, joi: Aşezarea veşmântului Născătoarei de Dumnezeu în biserica Vlaherne; **†) Sf. Voievod Ştefan cel Mare;** Sf. Ier. Iuvenalie, patriarhul Ierusalimului

Dacă se face Priveghere pentru Sfântul Voievod, la **Vecernia mică (luni seara)**, rânduiala din Minei (sau din broşura cu Slujba Sfântului), astfel: Stihirile Sfântului, pe 4, *Slavă...,* a Sfântului, *Şi acum...,* a Veşmântului, glas 2: *Gândul şi mintea curăţindu-ne...*

LUNA AUGUST

ARE 31 DE ZILE
ZIUA ARE 13 ORE ŞI NOAPTEA 11.

1 august, sâmbătă: Scoaterea Sfintei Cruci; Sf. 7 fraţi Mucenici Macabei

La **Vecernie (vineri seară)**, după Catisma de rând, la *Doamne, strigat-am...,* punem 6 Stihiri, din Minei: 3 ale Crucii, glas 4, şi 3 ale Sfinţilor, *Slavă...,* a Sfinţilor, glas 8, *Şi acum...,* Dogmatica, glas 6 (glas care se încheie). Vohod nu se face. Stihoavna toată din Minei. După: *Acum slobozeşte...,* Troparul Sfinţilor Mucenici, *Slavă..., Şi acum...,* al Crucii; Ectenia întreită şi Otpustul mare.

Pregătirea Sfintei Cruci. După Otpustul Vecerniei, eclesiarhul intră împreună cu diaconul şi cu paraclisierul în locul unde se păstrează Sfintele Vase (sau la Proscomidiar) şi împodobeşte Sfânta Cruce cu busuioc bine mirositor. Preotul şi diaconul se îmbracă în veşminte şi ţin în mâini lumânări. Preotul cădeşte Cinstita Cruce, iar diaconul zice: *Binecuvintează, părinte!*, iar preotul spune: *Binecuvântat este Dumnezeul nostru...* Apoi citeţul: *Amin. Sfinte Dumnezeule...*, *Preasfântă Treime...*, *Tatăl nostru...* Preotul: *Că a Ta este Împărăţia...* Cântăreţii cântă Troparul Crucii: *Mântuieşte, Doamne, poporul Tău..., Slavă..., Şi acum...*, Condacul: *Cel ce Te-ai înălţat...* În acest timp, preotul ridică Sfânta Cruce cu discul pe cap şi o duce în Sfântul Altar. Înaintea lor merg doi purtători de făclii aprinse şi preotul pune Cinstita Cruce pe Sfânta Masă, în locul Sfintei Evanghelii, peste Antimis (nedesfăcut), iar

Evanghelia o pune mai sus (spre răsărit) pe Sfânta Masă și se aprinde înaintea Crucii lumânare care stă aprinsă până la vremea scoaterii cinstitei Cruci, la sfârșitul Utreniei.

Din această seară se cântă, după Vecernie, **Paraclisul Maicii Domnului**, până în ajunul Praznicului Adormirii, săvârșind alternativ Paraclisele Maicii Domnului (din Ceaslov și Psaltire)[91].

La **Pavecerniță**, după *Cuvine-se cu adevărat..., Sfinte Dumnezeule...,* și *Tatăl nostru...,* se pune Condacul Crucii.

La **Utrenie (sâmbătă dimineață)**, la *Dumnezeu este Domnul...,* Troparul Crucii (de două ori), *Slavă...,* al Mucenicilor, *Și acum...,* al Crucii. După obișnuitele Catisme, Sedelnele Crucii, din Minei, și Psalmul 50. Canoanele din Minei pe 14: al Crucii, cu Irmosul, pe 6, apoi al Mucenicilor, pe 8[92]. Catavasii: *Cruce însemnând...* După Cântarea a 3-a, Condacul și Icosul Mucenicilor și Sedealna lor, *Slavă..., Și acum...,* a Crucii. După Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul Crucii, apoi Sinaxarul. După Cântarea a 9-a, Luminânda Mucenicilor, glas 2, *Slavă..., Și acum...,* a Crucii, asemenea. Laudele, cu 6 Stihiri: 3 ale Crucii și 3 ale Mucenicilor, *Slavă...,* a Mucenicilor, *Și acum...,* a Crucii. Doxologia mare.

Urmează **Scoaterea și închinarea Sfintei Cruci**, care se face astfel: preotul, îmbrăcându-se în toate veșmintele preoțești, cădește Sfânta Masă și apoi Cinstita Cruce, mergând înaintea lui diaconul cu lumânarea aprinsă. Și așa, luând Cinstita Cruce cu discul deasupra capului, iese pe ușa de miazănoapte din Sfântul Altar și vine în dreptul Ușilor Împărătești și stă în mijlocul bisericii, așteptând sfârșitul cântării: *Sfinte Dumnezeule*... Preotul zice

[91] Acolo unde, după Vecernie, se săvârșește îndată Pavecernița, Paraclisul se poate cânta în cadrul Pavecerniței, în locul Canonului Maicii Domnului. Menționăm și faptul că unele tipice indică unirea Paraclisului cu Vecernia (acolo unde nu se face Pavecernița după Vecernie), astfel: la Vecernie, după *Acum slobozește...* (fără *Sfinte Dumnezeule...*) se începe îndată Psalmul 142 (*Doamne, auzi rugăciunea mea...*) și Paraclisul pe rând, iar la sfârșitul Paraclisului, după *Sfinte Dumnezeule..., Preasfântă Treime..., Tatăl nostru...,* în locul Troparelor de umilință, se cântă Troparele Vecerniei, Ectenia întreită și Otpustul mare, al Vecerniei.

[92] Deși *Tipicul Mare* amintea Stihoavna și Canonul din Octoih la 1 august, totuși făcea referire la o ediție a Mineiului care nu mai este în uz. Acum în Minei este Stihoavna Crucii la Vecernie, iar Canoanele au tropare mai multe, suficiente pentru a fi puse numai din Minei, întrucât este și zi cu Doxologie mare.

LUNA SEPTEMBRIE

ARE 30 DE ZILE
ZIUA ARE 12 ORE ŞI NOAPTEA 12.

1 septembrie, marţi: † Începutul anului bisericesc; † Sf. Cuv. Dionisie Exiguul (cel Smerit); Sf. Cuv. Simeon Stâlpnicul *(Tedeum)*

Săvârşim Slujba Indictului, împreună cu a Sfântului Simeon Stâlpnicul şi cu a Sfântului Dionisie Exiguul, astfel:

La **Vecernia mică (luni seară)**, toată din Slujba Sf. Cuv. Dionisie.

La **Vecernia Mare (luni seară)**, se cântă *Fericit bărbatul...,* Starea întâi. La *Doamne, strigat-am...,* se pun 10 Stihiri: 3 ale Indictului pe glas 1, 3 ale Cuviosului Simeon pe glas 5, şi 4 ale Sfântului Dionisie pe glas 2: *Să cântăm toţi..., Slavă...,* a Cuviosului Dionisie, glas 6: *Cuvioase Părinte..., Şi acum...,* a Indictului, glas 6: *Cel ce eşti unit cu Tatăl...* Vohod cu cădelniţa, *Lumină lină...,* Prochimenul zilei şi cele 3 Paremii. Ectenia întreită, *Învredniceşte-ne, Doamne...,* Ectenia cererilor şi plecarea capetelor. La Litie, se pune Stihira hramului bisericii şi a Sfântului Dionisie, glas 2, *Slavă...,* a Sfântului Dionisie, glas 8, *Şi acum...,* a Indictului, acelaşi glas. La Stihoavnă, Stihirile Indictului, glas 1, *Slavă...,* a Sfântului Simeon, glas 5, *Şi acum...,* a Indictului, acelaşi glas: *Tu, Împărate, Cel ce eşti...* După: *Acum slobozeşte...,* la binecuvântarea pâinilor, punem Troparul Sfântului Dionisie (de două ori) şi al Indictului (o dată). Iar dacă nu se face Litie, se pun: Troparul Indictului,

glas 2, al Sfântului Dionisie, *Slavă...,* al Cuviosului Simeon, glas 1: *Al răbdării stâlp..., Şi acum...,* al Născătoarei – al Învierii[103], glas 7: *Bucură-te, ceea ce eşti plină de har...,* şi Otpustul mare: *Hristos, adevăratul nostru Dumnezeu...*

La **Utrenie (marţi dimineaţă)**, la *Dumnezeu este Domnul...,* Troparul Indictului, glas 2, al Sfântului Dionisie, *Slavă...,* al Cuviosului Simeon, glas 1: *Al răbdării stâlp..., Şi acum...,* al Născătoarei – al Învierii, glas 7: *Bucură-te, ceea ce eşti plină de dar...* După întâia Catismă, Sedealna Sfântului Dionisie, glas 8 (de două ori), *Slavă..., Şi acum...,* a Indictului, asemenea. După Catisma a doua, Sedealna Cuviosului Dionisie, glas 5 (de două ori), *Slavă..., Şi acum...,* a Născătoarei, asemenea. Polieleul şi Mărimurile Sfântului Dionisie (din Minei sau din Psaltire, ediţii noi), apoi Ectenie mică şi Sedealna Sfântului Dionisie, glas 4 (de două ori), *Slavă..., Şi acum...,* a Indictului, asemenea. Antifonul întâi al glasului al 4-lea, Prochimenul, Evanghelia Cuvioşilor, de la Luca (6: 17-23, caută la 6 decembrie). După Psalmul 50, *Slavă...,* glas 2: *Pentru rugăciunile Cuviosului Tău, Dionisie..., Şi acum..., Pentru rugăciunile Născătoarei...,* şi Stihira Cuviosului Dionisie, glas 6, *Cuvioase Părinte...* Canoanele: al Indictului, cu Irmosul, pe 6, al Cuviosului Simeon, pe 4 şi al Sfântului Dionisie, pe 4. Catavasiile Crucii: *Cruce însemnând...* (care se cântă până la 21 septembrie). După Cântarea a 3-a, Condacul Indictului, glas 2, Sedealna Cuviosului Dionisie, glas 4, *Slavă...,* a Sfântului Simeon, glas 8, *Şi acum...,* a Indictului, glas 4. După Cântarea a 6-a, Condacul Cuviosului Dionisie, Icosul şi se citesc Sinaxarele. După Cântarea a 9-a, Catavasia: *Rai de taină...,* şi cealaltă Catavasie: *Moartea ce a venit...*, Ectenie mică; Luminânda Indictului, apoi a Sfântului Dionisie, *Slavă...,* a Cuviosului Simeon, *Şi acum...,* a Născătoarei – a Indictului. Laudele, cu Stihirile Cuviosului Dionisie, pe 4, *Slavă...,* a Cuviosului Dionisie, glas 8, *Şi acum...,* a Indictului, acelaşi glas. Doxologia mare, şi după *Sfinte Dumnezeule...,* Troparul Indictului, glas 2, al Sfântului

[103] Acest Tropar al Născătoarei, glas 7, se pune în cinstea Soborului icoanei Maicii Domnului de la Miasina, care este sărbătorit la 1 septembrie; de aceea nu se schimbă după glasul Troparului precedent, nici după glasul de rând.

LUNA OCTOMBRIE

ARE 31 DE ZILE
ZIUA ARE 11 ORE ŞI NOAPTEA 13.

1 octombrie, joi: (†) Acoperământul Maicii Domnului[111]; Sf. Ap. Anania; Sf. Cuv. Roman Melodul; **†) Sf. Cuv. Iosif şi Chiriac, de la Bisericani**

Unde se găseşte Slujba Sf. Iosif şi Chiriac, se va cânta împreună cu a Acoperământului (după modelul de mai jos). Cum însă nu este publicată încă în Minei, vom prezenta aici Slujba Praznicului Acoperământului împreună cu Slujba Sfântului Apostol Anania şi a Cuviosului Roman, după cum urmează:

La **Vecernia mică**, toate ale Praznicului.

La **Vecernia mare (luni seară)**, după Psalmul de seară (103), se cântă: *Fericit bărbatul...,* prima stare. La *Doamne, strigat-am...,* se pun 10 Stihiri: 4 ale Acoperământului, glas 1, 3 ale Apostolului, şi 3 ale Sfântului Roman Melodul, *Slavă...,* a Apostolului, *Şi acum...,* a Acoperământului. Vohodul, Prochimenul zilei şi 3 Paremii ale Acoperământului. La Litie, Stihirile Acoperământului. La Stihoavnă, Stihirile Acoperământului, *Slavă...,* a Cuviosului, glas 6: *Început întâi al celor buni..., Şi acum...,* a Acoperământului. La binecuvântarea pâinilor, Troparul Acoperământului (de trei

[111] Începând cu anul 2015, prin hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, praznicul Acoperământului Maicii Domnului a fost înscris cu cruce roşie, ca şi celelalte sărbători mari ale Născătoarei de Dumnezeu.

ori). Iar dacă nu este binecuvântarea pâinilor, se pun: Troparul Apostolului, *Slavă...,* al Cuviosului, *Și acum...,* al Acoperământului.

La **Utrenie (marți dimineață)**, la *Dumnezeu este Domnul...,* Troparul Acoperământului, apoi al Apostolului, *Slavă...,* al Cuviosului, *Și acum...,* al Acoperământului și obișnuitele Catisme. După Catisme, Sedelnele Acoperământului. Urmează Polieleul: *Cuvânt bun...,* cu Mărimurile, Sedealna Acoperământului, Antifonul întâi al glasului al 4-lea. Prochimenul, Evanghelia și Stihira – ale Acoperământului. Canoanele pe 14: al Acoperământului, cu Irmosul, pe 6, al Apostolului, pe 4, și al Cuviosului, tot pe 4. Catavasiile: *Deschide-voi gura mea...* După Cântarea a 3-a, Condacul Apostolului, al Cuviosului și Sedealna Apostolului, *Slavă...,* a Cuviosului, *Și acum...,* a Acoperământului. După Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul Acoperământului și Sinaxarul. După Cântarea a 9-a, Luminânda Apostolului, *Slavă...,* a Cuviosului, *Și acum...,* a Acoperământului. Laudele, cu Stihirile Acoperământului, pe 4, *Slavă...,* a Apostolului, glas 8: *Ucenice al Mântuitorului..., Și acum...,* a Acoperământului, apoi Doxologia mare. După *Sfinte Dumnezeule...,* Troparul Apostolului, *Slavă...,* al Cuviosului, *Și acum...,* al Acoperământului.

La **Liturghie**, Fericirile pe 8: din Canonul Acoperământului, de la Cântarea a 3-a, pe 4, apoi ale Apostolului, de la Cântarea a 6-a, pe 4. După Vohod, Troparul Acoperământului, al Apostolului și al Cuviosului, Condacul Apostolului, *Slavă...,* al Cuviosului, *Și acum...,* al Acoperământului. Prochimenul și *Aliluia* ale Acoperământului. Apostolul și Evanghelia: 1. ale Acoperământului; 2. ale Apostolului Anania. Chinonicul: *Paharul mântuirii...*

2 octombrie, vineri: Sf. Sfințit Mc. Ciprian; Sf. Mc. Iustina fecioara

La **Vecernie (joi seara)**, nu se pune Catismă. La *Doamne, strigat-am...,* Stihirile de la Minei, glas 4, pe 6, *Slavă...,* a Sfântului, *Și acum...,* a Crucii – a Născătoarei. La Stihoavnă, Stihirile

LUNA NOIEMBRIE

ARE 30 DE ZILE
ZIUA ARE 10 ORE ŞI NOAPTEA 14.

1 noiembrie, Duminică: Sf. doctori fără de arginţi Cosma şi Damian, cei din Asia; **Duminica a 22-a după Rusalii**; Ap. Galateni 6, 11-18; Ev. Luca 16, 19-31 *(Bogatul nemilostiv şi săracul Lazăr)*; glas 4, voscr. 10

Sâmbătă seara, la **Vecernia mică**, Stihirile din Octoih, glas 4.

La **Vecernia mare (sâmbătă seara)**, după Psalmul 103, *Fericit bărbatul...*, toată Catisma. La *Doamne strigat-am...*, Stihirile pe 10: 7 ale Învierii, glas 4, şi 3 din Minei, *Slavă...*, a Sf. Doctori, glas 6: *Fără de sfârşit este harul...*, *Şi acum...,* Dogmatica glasului 4. Vohodul cu cădelniţa, *Lumină lină...*, Prochimenul zilei. La Litie, o Stihiră a hramului bisericii, *Slavă...,* a Sf. Doctori, glas 8: *Cine nu se va minuna...* (Slava de la Stihoavna Utreniei, din Minei), *Şi acum...*, a Născătoarei – a Învierii, acelaşi glas: *Fecioară nenuntită...* La Stihoavnă, Stihirile Învierii, glas 4, *Slavă...*, a Sf. Doctori, glas 6: *Totdeauna având pe Hristos...*, *Şi acum...,* a Născătoarei – a Învierii, glas 6: *Făcătorul şi Izbăvitorul meu...* La binecuvântarea pâinilor, *Născătoare de Dumnezeu, Fecioară...* (de trei ori). Dacă nu se face Litie, punem Troparul Învierii (o dată), *Slavă...*, al Sf. Doctori, glas 8: *Sfinţilor cei fără de arginţi...*, *Şi acum...,* al Născătoarei – al Învierii, glas 8: *Cel ce pentru noi Te-ai născut*. Otpustul mare: *Cel ce a înviat din morţi, Hristos...*

La **Utrenie (duminică dimineață)**, la: *Dumnezeu este Domnul...*, Troparul Învierii (de două ori), *Slavă...*, al Sf. Doctori, *Și acum...,* al Născătoarei – al Învierii, pe glasul Troparului Sfinților. Catismele obișnuite și Sedelnele Învierii, glas 4. [În locul Catismei a 17-a se cântă Polieleul (fără Mărimuri)], Binecuvântările Învierii. După Ectenia mică, Ipacoi, Antifoanele și Prochimenul glasului de rând. *Toată suflarea...*, Evanghelia a 10-a a Învierii și: *Învierea lui Hristos văzând...* După Psalmul 50, Stihira Învierii: *Înviind Iisus din mormânt...* Canoanele pe 14: din Octoih, al Învierii, cu Irmosul, pe 4, și al Născătoarei pe 2, apoi două din Minei, pe 8. Catavasii: *Deschide-voi gura mea...* După Cântarea a 3-a, Condacul, Icosul și Sedealna Sf. Doctori, *Slavă...*, altă Sedealnă, *Și acum...,* a Născătoarei. După Cântarea a 6-a, Condacul și Icosul Învierii, apoi Sinaxarul din Minei. Se cântă *Ceea ce ești mai cinstită...* După Cântarea a 9-a, *Sfânt este Domnul...,* Luminânda a 10-a a Învierii, glas 2, *Slavă...*, a Sf. Doctori, glas 3, *Și acum...,* a Născătoarei – a Învierii, a 10-a, glas 2. La Laude, Stihirile pe 8: 4 ale Învierii, glas 4, apoi 4 ale Sf. Doctori (punând, la ultimele două, stihurile lui de la Stihoavna Vecerniei), *Slavă...*, Voscreasna a 10-a, *Și acum..., Preabinecuvântată ești...*, apoi Doxologia mare, Troparul, glas 4: *Astăzi mântuire...,* Ecteniile și Otpustul mare.

La **Liturghie**, Fericirile pe 10: 6 ale Învierii, glas 4, și 4 din Cântarea a 6-a a Sf. Doctori. Apostolul și Evanghelia: 1. ale Duminicii a 22-a după Rusalii; 2. ale Sf. Doctori. Chinonicul: *Lăudați pe Domnul din ceruri...*

2 noiembrie, luni: Sf. Mc. Achindin, Pigasie, Aftonie, Elpidifor și Anempodist

La **Vecernie (duminică seară)**, nu este Catismă. La *Doamne, strigat-am...,* Stihirile pe 6: 3 ale Octoihului, glas 4, și 3 ale Mucenicilor, *Slavă...,* a Mucenicilor, glas 6, *Și acum...,* a Născătoarei, din Minei. Cele trei Stihiri ale Stihoavnei din Octoih, apoi cântăm, din

LUNA DECEMBRIE

ARE 31 DE ZILE
ZIUA ARE 9 ORE ŞI NOAPTEA 15.

1 decembrie, marţi: Sf. Proroc Naum; Sf. Filaret cel Milostiv *(Ziua Națională a României; Tedeum)*

La **Vecernie (luni seara)**, nu se citeşte Catismă. La *Doamne, strigat-am...,* punem 3 Stihiri ale Octoihului, glas 8, şi 3 ale Sfântului, din Minei, *Slavă..., Şi acum...,* a Născătoarei, din Minei. Stihoavna toată din Octoih, glas 8. După: *Acum slobozeşte...,* Troparul Sfântului, *Slavă..., Şi acum...,* al Născătoarei, acelaşi glas, de la sfârşitul Mineiului. Ectenia întreită şi Otpustul mare.

La **Utrenie (marţi dimineaţă)**, la *Dumnezeu este Domnul...,* Troparul Sfântului (de două ori), *Slavă..., Şi acum...,* al Născătoarei (cel de la Vecernie). După Catisme, Sedelnele Octoihului şi Psalmul 50. Punem amândouă Canoanele Octoihului, pe 10, şi Canonul Prorocului, pe 4. După Cântarea a 3-a, Sedealna din Minei, *Slavă..., Şi acum...,* a Născătoarei. După Cântarea a 6-a, Condacul şi Sinaxarul. După Cântarea a 9-a, Luminânda zilei de marţi, din Ceaslov, *Slavă...,* a Sfântului, glas 2, *Şi acum...,* a Născătoarei, din Ceaslov. Psalmii Laudelor, Doxologia zilelor de rând (citită) şi Ectenia cererilor. Stihoavna Octoihului, glas 8. După: *Bine este a ne mărturisi Domnului...,* Troparul Sfântului, *Slavă..., Şi acum...,* al Născătoarei, acelaşi glas, de la sfârşitul Mineiului. Ectenia întreită şi Otpustul mare.

La **Liturghie**, Fericirile Octoihului, pe 6. Apostolul şi Evanghelia: 1. de rând pentru ieri (luni, în săptămâna a 26-a după

Rusalii); 2. de rând pentru astăzi (marţi, în săptămâna a 26-a după Rusalii). Chinonicul zilei: *Întru pomenire veşnică...*

La sfârşitul Sf. Liturghii, săvârşim **Tedeum pentru Ziua Naţională a României** (vezi în Cartea de Tedeum: Tedeum la Sărbători comemorative şi Ziua Naţională) şi **Parastas pentru Eroii Patriei**.

2 decembrie, miercuri: Sf. Proroc Avacum; Sf. Mc. Miropi; Sf. Cuv. Porfirie Cavsocalivitul; Sf. Ier. Solomon, arhiepiscopul Efesului

De va voi cel mai mare să pună slujba cu Aliluia, să se vadă rânduiala din 18 noiembrie, pct. II. Iar aici aşezăm slujba fără Aliluia, după Minei:

La **Vecernie (marţi seara)**, după Catisma de rând, la *Doamne, strigat-am...,* punem Stihirile pe 6: 3 din Octoih, glas 8, şi 3 ale Prorocului, *Slavă..., Şi acum...,* a Crucii – a Născătoarei. Stihoavna toată din Octoih, glas 8. După: *Acum slobozeşte...,* Troparul Prorocului, glas 2, *Slavă..., Şi acum...,* al Născătoarei (de la sfârşitul Mineiului, glas 2, marţi seara); Ectenia întreită şi Otpustul mare.

La **Utrenie (miercuri dimineaţă)**, la *Dumnezeu este Domnul...,* Troparul Prorocului (de două ori), *Slavă..., Şi acum...,* al Născătoarei (ca la Vecernie). Obişnuitele Catisme, Sedelnele Octoihului şi Psalmul 50. La Canoane, punem Canoanele Octoihului, cu Irmosul, pe 10, şi al Sfântului, pe 4. După Cântarea a 3-a, Sedealna Prorocului, *Slavă...*, *Şi acum...,* a Crucii - a Născătoarei. După Cântarea a 6-a, Condacul Prorocului şi Sinaxarul. După Cântarea a 9-a, Luminândele de miercuri (din Octoih sau Ceaslov). Stihoavna toată din Octoih, glas 8. După: *Bine este a ne mărturisi Domnului...,* Troparul Prorocului, *Slavă..., Şi acum...,* al Născătoarei (de la sfârşitul Mineiului, glas 2, miercuri, la sfârşitul Utreniei); Ectenia întreită şi Otpustul mare.

CULOAREA VEŞMINTELOR LITURGICE

potrivit Hotărârii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române nr. 5274/19.07.2012

Perioada liturgică sau praznicul religios	Îndrumări aprobate privind culorile veşmintelor	Simbolistica
Învierea Domnului şi duminici, Praznicele Mântuitorului, Sfinţi Apostoli, Sfinţi Ierarhi, domnitori şi alţi sfinţi *Sfintele Taine*	alb, auriu, galben	*Simboluri ale luminii Învierii, specifice perioadei pascale, ale bucuriei, curăţiei şi luminării darului.*
Praznicele Maicii Domnului şi ale Sfinţilor Îngeri	albastru deschis, alb sau auriu	*Simboluri ale feciorie şi curăţiei; strălucirea şi curăţia îngerilor.*
Înălţarea Sfintei Cruci (14 septembrie)	roşu	*În amintirea jertfei sângeroase a Mântuitorului (vezi Evanghelia).*
Duminica Sfintei Cruci (a treia din Postul Mare)	auriu	*Este zi de duminică, iar textul Evangheliei se referă la purtarea crucii duhovniceşti, nu la o jertfă sângeroasă.*
Sfinţii mucenici	roşu	*Simbolul jertfei sângeroase pentru credinţă.*
Intrarea Domnului în Ierusalim *Pogorârea Sfântului Duh şi Sfânta Treime* *Sfinţi Cuvioşi (de Dumnezeu purtători)*	verde	- *Simbol al ramurilor de finic* - *Simbol al prezenţei Sfântului Duh, Dătătorul de Viaţă*
În postul Sfintelor Paşti, inclusiv Liturghia Darurilor înainte sfinţite (cu excepţia sâmbetelor, duminicilor şi praznicelor)	culori cernite (negru/albastru/ verde/ mov închis)	*Simboluri ale întristării şi pocăinţei pentru păcate în scopul înnoirii vieţii.*
În posturile Naşterii Domnului, Adormirii Maicii Domnului şi Sfinţilor Apostoli Petru şi Pavel	culori obişnuite peste an	- *Deşi nu este prevăzută o disciplină liturgică penitenţială, se recomandă spovedania mai deasă* - *Posturi de intensificare a evlaviei şi milosteniei, urmând pilda sfinţilor*
Înmormântări	alb, auriu, galben	*Mărturisirea credinţei în Înviere.*
Procesiuni	alb, auriu, galben	*Lumină de sărbătoare.*
Precizare pentru orice culoare a veşmintelor arhiereşti	Stiharul va fi totdeauna de culoare albă, cu excepţia slujbelor specifice Postului Mare.	*Lumina de la Schimbarea la Faţă de pe Muntele Taborului, când hainele Mântuitorului „s-au făcut albe ca lumina" (Matei 17, 2).*

OBIECTE NECESARE PENTRU SFINȚIREA BISERICII

- Obiecte noi pentru Sf. Masă: Evanghelie, Sf. Chivot, 2 cruci cu postament, o cruce de binecuvântare, 2 sfeșnice, o candelă cu ulei, iliton;
- Sfinte Moaște (vor fi aduse de arhidiacon);
- Sfântul și Marele Mir (va fi adus de arhidiacon);
- Vas pentru aghiasmă;
- Vas pentru Sfântul și Marele Mir;
- Icoanele pe pânză cu cei patru Sfinți Evangheliști;
- Antimis nou (*unde este cazul*, va fi adus de arhidiacon);
- un tub de inox pentru păstrarea Actului de sfințire, alături de Sfintele Moaște, în piciorul Sfintei Mese;
- Cutiuță din argint sau inox pentru Sfintele Moaște, care să intre în tubul de inox;
- Actul de sfințire, 4 buc. (unul pe mărimea tubului de inox A4, 3 sau 4 buc. A3)
- Miruitor făcut dintr-o tijă telescopică, cu care se va sfinți interiorul și exteriorul bisericii (va fi adus de arhidiacon);
- nisip fin - o găleată (10 l);
- ceară curată - 6 kg, topită, ținută la o sursă de căldură până în momentul folosirii;
- 3 găleți de inox (pentru ceară, pentru apă caldă, pentru nisip);
- 3 vase rotunde de inox (lighene) de mărime medie (Ø - 35 cm);
- Șpaclu metalic, 4 buc. (lamă de 8-10 cm);
- o spatulă din lemn;

- apă caldă (10 l) o găleată;
- 8 bucăţi săpun de bună calitate;
- 8 bureţi noi pentru spălatul prestolului;
- 4 prosoape subțiri de in;
- 12 prosoape noi de bumbac, pentru ștergerea prestolului;
- ceară roșie topită pentru sigiliu - 200 gr (4 bastonașe);
- 2 l parfum (apă de trandafir);
- 2 bobine sfoară tricoloră (bandă) a câte 8 m fiecare (pentru măsăriță);
- Aghiasmă - 10 l;
- Sfeştoc din busuioc - 1 buc;
- 3-4 ibrice (căni) noi de inox cu mâner din plastic - 0,750 l pentru turnarea cerii topite, a apei calde şi a nisipului;
- Un ibric de inox - aprox. 0,250 l, pentru topirea cerii roşii;
- Acoperământ pentru Sfânta Masă *(măsărița)* de in, care se va pune direct peste piatră;
- Acoperăminte pentru Sfânta Masă;
- lumânări mari de ceară cu prosoape care se vor da arhiereului, întregului sobor de slujitori prezenţi şi invitaţilor;
- Sfântul Disc şi acoperământ pentru Sfintele Moaşte la înconjurarea bisericii;
- Analog cu acoperământ - 2 buc;
- Halat de sfințire (1 buc., pentru arhiereu; modelul şi măsurile se vor cere de la centrul eparhial);
- Masă (aprox. 120 cm x 120 cm, h - 80) cu faţă de masă albă sau din material de veşmânt (pentru începutul slujbei din faţa bisericii);
- Covor mare (aprox. 3 x 2,5 m) care se va pune în faţa mesei la începutul slujbei de sfințire;
- Un covor de aprox. 1,2 x 1,5 m şi o pernuţă (catifea sau material de veşmânt) pe care arhiereul va îngenunchea la momentele prevăzute de tipic;
- Stație de sonorizare cu minim 2-3 microfoane mobile;
- Plită electrică pentru topirea cerii roşii şi pentru menţinerea temperaturii cerii de albine;
- Foarfece - 1 buc.